

Adresseinformasjon fylles inn ved ekspedering. Se mottakerliste nedenfor.

Saksbehandler: Eivind Raknes
Telefon direkte: +47 90721372
Vår dato: 16.06.2017
Vår referanse: 14/04293-12

Deres dato
Deres referanse:

Høring - Søknad fra Kitemill AS om etablering av et permanent fareområde ved Farsund lufthavn, Lista

Luftfartstilsynet vurderer, basert på mottatt søknad fra Kitemill AS, å opprette et permanent fareområde i nærheten av Farsund lufthavn, Lista.

Kitemill AS har allerede i flere år testet egenutviklet vindkraftteknologi i dette området. Teknologien går svært forenklet ut på å sende en drage forankret med et tau opp i luften. Dragen roteres ved hjelp av vindkraft og denne aktiviteten overføres og omgjøres til energi i bakkestasjonen. Til dette formålet har det vært etablert et mindre midlertidig fareområde på vestsiden av Farsund lufthavn. Kitemill AS ønsker nå å kommersialisere sitt første «airborne wind energy system», heretter AWES, i en oppskalert versjon sammenlignet med det som har vært gjort til nå. I den forbindelse har de nå behov for et større operasjonsområde.

Luftfartstilsynet har utelukkende vurdert konsekvenser for luftfartøy i nærheten av AWES-operasjoner og konsekvenser for Farsund lufthavn, Lista. Det er vårt syn at slike operasjoner må skje i aktiverte fareområder på bakgrunn av den kollisjonsfaren som eksisterer mellom drage, tau og andre luftfartøyer. Flyplassinspektører har vurdert områdets størrelse og konkludert med at det ikke vil trenge inn i sikkerhetsområder og hinderflater for Farsund lufthavn med tanke på dagens godkjenning. Skulle lufthavnen søke om utvidet godkjenning, vil Luftfartstilsynet vurdere utstrekningen av fareområdet på ny.

Luftfartstilsynet vil påpeke at vi ikke har vurdert konsekvenser Kitemill AS sine operasjoner vil kunne ha for personer og verdier på bakken i nærheten av AWES-operasjonene eller miljømessige konsekvenser som følger av disse eller opprettelsen av fareområdet. Å opprette et fareområde i denne saken medfører ikke en tillatelse til å foreta AWES-operasjoner. Etter vår vurdering er det imidlertid et forutsetning for Kitemill AS' operasjoner at området opprettes av hensyn til flysikkerheten.

Fareområder etableres med hjemmel i forskrift av 15. mai 2009 nr. 523 om luftromsorganisering. Forskriftens § 12 tredje ledd har følgende ordlyd:

” Det skal opprettes fareområder når det i et luftrom kan forekomme aktiviteter som er farlig for luftfartøy under flyging.”

Kart over fareområdet (kun av veiledende karakter) er vedlagt.

Området vil etter et eventuelt vedtak bli publisert i AIP Norge.

Konsekvenser

Opprettelsen av et fareområde vil ikke innebære at det berørte luftrommet blir stengt. En fartøysjef som flyr i ikke-kontrollert luftrom har rett til å fly gjennom et aktivert fareområde, selv om dette ikke kan anbefales i alle tilfeller.

Luftfartstilsynets rolle i slike sammenhenger er å sørge for at den farefulle aktiviteten blir behørig kunngjort slik at piloter som kan tenkes å operere i det aktuelle luftrommet får den informasjonen som er nødvendig for å gjøre sine vurderinger.

Vi vurderer at opprettelsen av fareområdet vil ha svært begrenset innvirkning på regelbundet og kommersiell lufttrafikk og begrenset innvirkning på rekreativ lufttrafikk. Ingen flyplasser stenges, og områdenes horisontale og vertikale utstrekning er tilrettelagt slik at det i minst mulig grad påvirker inn- og utflyging ved Farsund lufthavn.

Luftfartstilsynet har forberedt en løsning der Kitemill AS får en årlig tillatelse til å aktivere et eventuelt fareområde slik det er omsøkt. Det er Luftfartstilsynets syn at en slik tillatelse kan gis dersom aktiviteten ikke medfører en større ulempe for Farsund lufthavn og brukere tilknyttet lufthavnen.

Som tidligere nevnt vil fareområdets videre eksistens måtte vurderes på ny dersom aktiviteten ved og godkjenningen for lufthavnen skulle endre seg. Fareområdet er vurdert å komme i konflikt med sikkerhets- og hinderfrie stigeområder dersom Farsund lufthavn på et senere tidspunkt skulle søke om godkjenning etter forskrift av 6. juli 2006 nr. 968 om utforming av store flyplasser. Kitemill AS er kjent med at Luftfartstilsynets innledende vurdering er at i et slikt tilfelle vil fareområdet måtte avvikles eller flyttes til fordel for økt aktivitet ved lufthavnen.

Luftfartstilsynet ber høringsinstansene om å komme med innspill på hvordan en eventuell opprettelse vil påvirke Deres interesser og hvilke økonomiske og administrative konsekvenser opprettelsen vil kunne få.

Høring

Eventuelle merknader¹ må være Luftfartstilsynet i hende innen **1. september 2017**.

Luftfartstilsynet ber høringsinstansene videreformidle høringen til aktører med særlige nærings- eller samfunnsinteresser i det området og tidsrommet restriksjonsområdet vil gjelde.

Merknader bes sendt per e-post til postmottak@caa.no eller til Luftfartstilsynet, Postboks 243, 8001 Bodø. Vennligst merk eventuelle innspill med referansenummer 14/04293.

Med vennlig hilsen

Svein J. Pedersen
seksjonssjef
Flyplass og fysikring

Eivind Raknes
flysikringsinspektør

¹ I den forbindelse ber vi om at adressatene selv vurderer behovet for å forelegge høringsbrevet til underliggende etater eller organer.

Vår dato
16.06.2017

Vår referanse
14/04293-12

Dokumentet er elektronisk godkjent og krever derfor ikke signatur.

Adresseliste:

Farsund kommune
Fylkesmannen i Aust- og Vest-Agder
Vest-Agder Fylkeskommune
Norges Luftsportforbund
AOPA
Lista flyklubb
Lista mikrofly
Kitemill
Farsund lufthavn, Lista, Strømg. 18, 4550 Farsund.

Vedlegg 1. Kart (Kun av veiledende karakter. Røde streker indikerer inn- og utflygingsflater.)

